

Лубенченко О. Е.,
доктор економічних наук,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ: ОЦІНКА РИЗИК – ПРОФІЛЮ АУДИТОРСЬКОЇ ФІРМИ

Аудиторські фірми є спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу згідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 р. № 361-IX [1]. На виконання вимог законодавства Міністерством фінансів України було затверджено наказ від 28.12.2022 року № 465, який вимагає від суб'єктів первинного фінансового моніторингу впровадити процедури оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення [2]. Цей наказ зобов'язує аудиторські фірми по – перше, оцінювати ризик – профіль клієнтів, а по –друге, ризик – профіль самої фірми. Оцінка ризик – профілю аудиторської фірми залежить від особливостей її діяльності, переліку послуг, що надаються клієнтам, їх обсягів, способів надання, та є ще одним важливим кроком у боротьбі з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та розповсюдженням зброї масового знищення. Процес оцінки ризик – профілю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, в тому числі аудиторських фірм включає декілька етапів, таблиця 1.

Таблиця 1

Етапи оцінки – ризик профілю аудиторських фірм

№	Етапи оцінки – ризик профілю	Сутність етапу
1	Класифікація та оцінка ризиків	Суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні класифікувати, оцінити та мінімізувати ризики, що пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, виходячи з характеру і масштабу їх діяльності. Під час оцінки ризиків аудиторські фірми також враховують Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу, Керівництво з ризик – орієнтованого підходу для спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу [3,4]

Продовження таблиці

2	Управління ризиками	Аудиторські фірми мають розробити та вживати заходи для мінімізації ризиків: створення відповідної організаційної структури, безперервний моніторинг ризиків та оперативна реакція на виявлені загрози, належна перевірка клієнта, навчання персоналу, документування результатів оцінки ризиків
3	Стратегія нагляду	Внутрішній контроль в аудиторській фірмі з питань фінансового моніторингу, спрямований на запобігання негативним наслідкам: призначення відповідальної за фінансовий моніторинг особи, проведення нею процедур фінансового моніторингу, щомісячне звітування перед керівництвом
4	Оцінка виду клієнтів та їх ризик – профілю	Ризик – профіль клієнта оцінюється за його типом, географічним розташуванням, за видом послуг, що отримуються від аудиторської фірми
5	Географічне розташування аудиторської фірми та фінансової установи, в якій фірма має банківський рахунок або через яку здійснюють передавання (отримання) коштів	Аудиторська фірма зазвичай є суб'єктом господарської діяльності, що зареєстрований в Україні. Оприлюднити її місце реєстрації та вказати банківський установи, з якими вона співпрацює
6	Канали/способи надання (отримання) аудиторських послуг; контрагентів, за участю яких аудиторські фірми здійснюють свою діяльність та/або проводять дії з активами (постачальники); цільове використання послуги	Оцінка того, чи дають змогу послуги аудиторської фірми маскувати незаконне походження коштів, чи сприяють послуги подальшому переказу коштів з метою фінансування терористичної діяльності, приховуванню реальних кінцевих отримувачів тих чи інших послуг; чи можуть послуги використовуватися клієнтом від імені третіх осіб; чи застосовувались новітні технології для віддаленого встановлення ділових відносин із клієнтом

Джерело складено на підставі [2]

Цей підхід допомагає забезпечити виконання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, організувати ефективну роботу в середній аудиторській фірмі, що націлена на виявлення доходів, отриманих злочинним шляхом, отримана аудиторською фірмою дозволяє виявляти, попереджати відповідні злочини.

Список використаних джерел

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 26.01.2024).

2. Про затвердження Критеріїв ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2022 року № 465 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-23#Text> (дата звернення: 26.01.2024).

3. Типології Державної служби фінансового моніторингу URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/tipologi/tipologi-derzhfinmonitoringu> (дата звернення: 29.01.2024).

4. Керівництво з ризик – орієнтованого підходу для спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/books/2020/KerivnyxtvoSPFM.pdf> (дата звернення: 29.01.2024).

Маматов Р. І.,
аспірант;

Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль)

ЗНАЧЕННЯ ІТ-ГАЛУЗІ ДЛЯ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Воєнний стан та повоєнне відродження економіки ставлять перед Україною безліч викликів, що вимагають нестандартних та інноваційних рішень. Про це наголошують і дослідники: «для збереження економіки та створення можливостей для її подальшого відтворення орієнтуватися на використання виключно традиційних методів недостатньо, необхідно шукати нові підходи, які дозволять отримати очікуваний результат, проте з меншими витратами часу та ресурсів» [1, с. 167]. Цифрові технології відіграють ключову роль у цьому процесі, забезпечуючи необхідні комунікації, безпеку та можливості для відновлення критичної інфраструктури.

Описуючи значення цифровізації у відбудові економіки України після війни, А. Череп та Л. Сарбей, розкривають два основні напрями використання цифрових інструментів – для сприяння реформуванню галузей, що постраждали внаслідок війни, та для створення цифрових платформ, які забезпечують залучення фінансової підтримки та координації відновних проектів [3, с. 187].

Завдяки стрімкому розвитку ІТ-галузі з'являються нові інструменти для віддаленої роботи, автоматизації процесів та цифрової трансформації різних